7/2725 -3-

425

T.C.
ÇEVRE BAKANLIĞI
Çevre Kirliliğini Önleme ve Kontrol Genel Müdürlüğü

SAYI: B.19.0.ÇKÖ.0.02.00.01- -5620-13235
KONU: Samsun Karadeniz Bakır
İşletmeleri ve Gübre Fabrikası

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 03 Kasım 2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2725-7083/17954 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde gönderilen Samsun Milletvekili Sayın Vedat ÇINAROĞLU' nun; Samsun İli Tekkeköy İlçesinde faaliyet gösteren Karadeniz Bakır İşletmeleri ve TÜGSAŞ Gübre Fabrikası ile ilgili soru önergesi Bakanlığımca incelenmiş olup, soru önergesine ilişkin cevaplarımız ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Fevzi AYTEKİN
Çevre Bakanı

EK-1: Soru Önergesi Cevabı
(1 adet, 2 sayfa)

SORU 1- Bu fabrikalardan çıkan gaz ve dumanların çevreye zarar verip vermediği, veriyor ise zararların boyutları araştırılmış mıdır?

Hava kirliliğinin kontrol altına alınmasına ilişkin düzenlemeler 2 Kasım 1986 tarih ve 19269 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği (HKKY) ile getirilmiştir. Bu bağlamda; Samsun Gübre Fabrikası HKKY EK-8.4.1.(e) Fosforlu veya Azotlu Gübrelerin Üretildiği Tesisler kapsamında emisyon iznine tabi olup, Kirletici Vasfı Yüksek Tesisler İçin EK-7.17'de Gübre Komplekslerine getirilen Özel Emisyon Sınırlarına tabidir. Karadeniz Bakır İşletmeleri ise, EK-8.3.2 Ham demir veya demir Dışı Metalleri Üreten Tesisler kapsamında emisyon iznine tabi olup, Kirletici Vasfı Yüksek Tesisler İçin EK-7.4.2'de Ham Demir Dışı Metallerin Kazanıldığı Tesislere getirilen Özel Emisyon Sınırlarına tabidir.

Samsun İli Tekkeköy İlçesi'nde faaliyet gösteren Karadeniz Bakır İşletmeleri ve Samsun Gübre Fabrikası'nın bacalarından çıkan zararlı gazların ekili alanlara ve insan sağlığına zarar verdiği ile ilgili şikayetler Bakanlığıma da intikal etmiş olup, şikayetlerle ilgili olarak müteaddit defalar Samsun Valiliği'ne yazılar yazılmış ve söz konusu fabrikaların ilgili yönetmeliklere uyumlu çalışacak şekilde gerekli tedbirlerin alınması hususu istenmistir.

Yazılarımıza istinaden, TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi Enerji Sistemleri ve Çevre Araştırma Enstitüsü tarafından Samsun Gübre Sanayi A.Ş için hazırlanan .Emisyon Raporu gönderilmiştir. Emisyon Raporu Bakanlığımca incelenmiş, Gübre Fabrikasının; Kompoze Gübre Üretim Tesis Bacasında, DAP Gübre Üretim Tesis Bacasında, Fosforik Asit I ve Fosforik Asit II Tesis Bacalarında; Flor emisyonunun, Sülfürik Asit Üretim Tesis Bacasında; SO_2 emisyonunun, Sülfürik Asit Üretim Tesisi Kül Islatma Tambur Bacasında; toz emisyonunun, Kazan Dairesi Buhar Hazırlama Tesis Bacasında; toz ve kükürt dioksit emisyonunun sınır değerleri sağlamadığı anlaşılmıştır. Bu durum ilgili Valiliğe de bildirilerek gerekli tedbirlerin alınması 26 Şubat 1999 tarihli yazımızla istenmiştir.

SORU 2-Meydana gelen zararları önlemek için Bakanlığınızca bugüne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır veya alınması düşünülmektedir?

Yukarıda da belirtildiği gibi müteaddit defalar söz konusu işletmelerin çevre mevzuatına uyumlu çalışmasının sağlanması amacıyla Samsun Valiliği'ne yazılar yazılmış, son olarak 31 Ekim 2000 ve 15 Kasım 2000 tarihlerinde Samsun Valiliği'ne tekrar yazılar gönderilmiş ve söz konusu tesislerin HKKY'nin ilgili maddeleri göz önüne alınarak Valiliklerince mahallinde incelenmesi ve inceleme sonucunda, Yönetmeliğe uyumlu olacak şekilde tesislerin çalıştırılması için, bugüne kadar alınan tedbirleri ve ileriye yönelik planlanmış çalışmaları da içeren detaylı bir raporun gönderilmesi istenmiştir.

Konu ile ilgili olarak Samsun Valiliği'nden Bakanlığıma intikal eden 17.11.2000 tarihli yazıda;

-Fabrikaların 1970'li yıllarda kurulduğu ve o zamanki teknolojiye göre dizayn edildiği, zamanla teknolojinin gelişmesi ve proseste önemli değişikliklerin yapılmaması nedeniyle fabrikaların teknolojilerinin eskidiği gibi her yıl mevcut durumu muhafaza etmek için önemli miktarda yenileme yatırımlarının yapıldığı,

-İşletmelerin çevreye olan etkilerini mevzuatta öngörülen sınırlar altına çekmek için yapılan uyarı ve ikazlar neticesinde atıksuların kontrol altına alındığı, işletmelere Atıksu Deşarj İzin Belgesinin verildiği ancak, hava kirliliği konusunda istenilen seviyeye gelinemediği,

-İşletme yetkililerince; işletmelerin özelleştirme kapsamında olmaları nedeniyle iyileştirme ve yenileme için yatırım taleplerinin yerine getirilmesinde problemler yaşandığı ve gerekli çalışmaların zamanında yapılamadığının ifade edildiği belirtilerek, Çevre Mevzuatı kapsamında alınması gereken tedbirlerle ilgili her iki işletmeye de 3 (üç) aylık bir süre tanındığı, bu süre sonunda önemli bir aşama kaydedilmediği takdirde 2872 Sayılı Çevre Kanunu doğrultusunda yasal işlem yapılacağı bildirilmiştir.

Ayrıca, Karadeniz Bakır İşletmeleri ve Samsun Gübre Fabrikası'nın mevcut haliyle faaliyetlerini sürdürmeleri ve yakın çevresinde bulunan Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyete geçen orta ölçekli sanayi tesislerinin çıkardığı emisyonlar nedeniyle bölgenin hava kirliliği yükünün son dönemlerde artış göstermesi ve yöredeki vatandaşların artan şikayetlerini de göz önüne alınarak, 31.10.2000 tarihli Samsun İl Mahalli Çevre Kurulunca Bakanlığımız bünyesinde bulunan Mobil Hava Kirliliği Ölçüm Cihazı ile hava kirlilik yükünün incelenmesi karara bağlanmıştır. Bu karar, ilgili Valiliğin 08.11.2000 tarihli yazısı ile Bakanlığımıza bildirilmiş ve bir adet mobil ölçüm cihazının geçici görevle Valilik emrine görevlendirilmesi talep edilmiştir. Söz konusu cihaz talebi Bakanlığım ilgili birimine gereği için iletilmiştir.

Her iki işletmede gerek Bakanlığımız gerekse ilgili Valilik tarafından takip edilmekte olup, Çevre Mevzuatı kapsamında gerekli tedbirlerin alınması sağlanacaktır.